2036 قیامەت ڕوودەدات؟

د. ئەسعەد مزوری

ڕۆژی 13ی ئەپریلی ساڵی 2036 لەوانەیە سەرەتای کۆتایی بێت بۆ کارەساتێك كە بەسەر گۆی زەویدا دێت، پێدەچێت ڕۆژی قیامەت بێت، چونکە نەیزەکی ناسراو بەئەپۆفیس Apophis كە ڕێڕەوەکەی دەکەوێتە سەر ڕێڕەوی گۆی زەویەوە، لەو ڕۆژەدا خۆی دەکێشێت بەزەویدا، هەر بۆیە لەئێستادا کارێکی فراوان لەئارادایە بەمەبەستی چاوخشاندنەوە بەو هەوڵانەی کە دەدرێن بەمەبەستی دوورخستنەوەی ئەو کارەساتە چاوەڕوانکراوە لەگۆی زەوی و گۆڕینی ڕێڕوی ئەو نەیزەکە.

ڕۆژی هەینی 13ی ئەپریلی ساڵی 2029 ڕۆژێکی یەکلاکەرەوەو خۆئامادەکەر دەبێت بۆ ئەو مێژووەی لەسەرەتادا ئاماژەی پێدرا، چونکە لەو ڕۆژەدا دانیشتوانی گۆی زەوی چاویان دەچێتە سەر چاودێریکردنی جوڵەی ئەو نەیزەکە کە بەخێرایی 20 هەزار کیلۆمەتر لەسەعاتێکدا بەتەنیشت زەویدا تێپەڕدەبێت، ئەو نەیزەکەی کە تیرەکەی 250 مەترەو کێشەکەشی دەگات 20 ملیۆن تۆن و زۆر بەئاسانیش لەسەر گۆی زەوییەوە دەتوانرێت بەچاو ببینرێت.

ئەوەی جێی خۆشحاڵییە لەو ڕۆژی هەینییەی ساڵی 2029دا ئەو نەیزەکە کاتێك بەتەنیشت زەویدا تێپەڕدەبێت ناکەوێتە سەر ڕێڕەوی گۆی زەوییەوە، بەڵام ئەمە مانای ئەوە نابەخشێت کە نەیزەکەکە مەترسی لەسەر گۆی زەوی نییە، چونکە گرفت لەوەدایە ئەگەر نەیزەکی ئەپۆفیس لەنزیك زەوییەوە تێپەڕببێت لەسنووری 30 هەزار کیلۆمەترەوە ئەوکاتە هێزی ڕاکێشانی زەوی کاریگەریی دەبێت بۆ سەر ئەو نەیزەکەو ڕێڕەوەکەی دەگۆڕێت بەشێوەیەك لەجاری دووەمدا کە لەدوای حەوت ساڵ ڕوودەدات لەبینینی، ئەوکاتە ڕووبەڕووی زەوی دەبێتەوە.

ناوی ئەو نەیزەکە لەداستانێکی میسرییەوە هاتووە کە ئەو ناوە ل

تێکدەدات، بەڵام هەڕەشەی ئەپۆفیس ڕاستەقینە خۆشبەختانە لەو ئاستەدا نییە کە داستانە میسرییەکە باسی لێوەدەکات.

بوونی نەیزەکێك بەو قەبارەیە بەمانای کارەساتێکی سەرتاسەریی نییە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئەوەی لەو بەریەککەوتنەدا ڕوودەدات و ئەو دەرەنجامانەی لێی دەکەوێتە ترسناکن.

ساڵی 1908 نەیزەکێك خۆیدا بەڕوسیادا و نزیکەی 2000 کیلۆمەتر چوارگۆشەی لەدارستانەکانی ئەو وڵاتەی وێرانکرد، هەرچەندە تیرەکەی دەگەیشتە 60 مەتر، هەمان شت لەئەریزۆنای ئەمریکا ڕوویدا پێش 50 هەزار ساڵ لەمەوبەر و چاڵێکی بەقووڵی 170 مەتر و تیرەی 1200 مەتر دروستکرد، لەکاتێکدا تیرەی ئەو نەیزەکە لە40 مەتر تێپەڕی نەدەکرد.

ئەگەر نەیزەکی ئەپۆفیس خۆی بکێشێت بەزەویدا، ئەو کارە دەبێتە مایەی زیانێکی گەورە لەزەوی بەشێوەیەك وەك ئەوە وایە 880 ملیۆن تۆن TNT یاخود 60 هەزار بۆمبی ئەتۆمی لەسەر ئاستی بۆمبەکەی هێرۆشیما خۆی بکێشێت بەزەویدا، ئەو وزەیە بەسە بۆئەوەی پارچەیەکی گەورە لەگۆی زەوی لەناوبەرێت، ئەگەر نەیزەکەکەش کەوتە ناو دەریاوە، کە ئەمەش چاوەڕوانکراوترە ئەوکاتە چاڵێك دروست دەکات بەقووڵایی 2500 مەتر کە نیوەتیرەی 8 کیلۆمەتر، ئەو کارەش دەبێتە مایەی دروستکردنی تسونامییەکی نوێی وێرانکەر کە بەدەیان هەزار کیلۆمەتر لەکەنار دەریا نزیکەکاندا ژیانی تێدانامێنێت.

ئەو زانایانەی کە لەبواری گەردووناسیدا کاردەکەن بۆ یەکەمجار پێش سێ ساڵ لەمەوبەر ئەونەیزەکەیان دۆزییەوەو ئاشکرایانکرد، دوای ئەوەی ئەو ڕێگەیە حیسابکرا کە ئەو نەیزەکە ڕووەو زەوی دەیبڕێت، ڕۆژی 24ی دیسەمبەری ساڵی 2004 ناسا ڕایگەیاند: مەترسی بەریەککەوتنی ئەو نەیزەکە لەگەڵ گۆی زەویدا 1:233 هەیە، ئەمەش بۆ یەکەمجارە پلەبەندی مەترسیی نەیزەکێك بکرێت لەکۆمەڵەی دووەمدا بەپێی پێوەری تورینو، کەئاماژە بەپلەی مەترسیی تەنە گەردوونییەکان دەکات کە دەکەونە سەرڕێڕەوی زەوی، بەپێی ئەنجامەکانی ناسا ئاماژە بەوەدەکات کە مەترسیی ئەو نەیزەکە کە لەخۆکێشانیدا بەزەوی لەساڵی 2036 دەگاتە 1:45000 بەپێی هەمان پێوەری پێشوو.

نەیزەکی ئەپۆفیس تەنیا مەترسی نییە لەبۆشایی ئاسماندا کە هەڕەشە لەزەوی دەکات، چونکە ڕۆژی 29ی ئابی ئەمساڵ نەیزەکێك لەزەوی نزیك

بووەوە کە ژمارەکەی 85275، کە نیوەتیرەکەی چەند کیلۆمەترێك و خێراییەکەشی 40 هەزار کیلۆمەتر بوو لەسەعاتێکدا، ئەوەی جێی خۆشحاڵییە ئەو نەیزەکە لەدوورییەکی پارێزراوەوە لەزەوی تێپەڕبوو، کە لە12 ملیۆن کیلۆمەتر لەزەوییەوە تێپەڕبوو، ئەم دوورییەش 30 ئەوەندەی دووری مانگە لەزەوییەوە.

بەم نزیکانە هیچ مەترسیەکی ڕاستەوخۆ لەئارادا نییە، سەرەڕای ئەوەی کە ڕۆژانە نەیزەکەکان دەکەونە سەر ڕووی زەوی، ئەوەی مایەی خۆشحاڵیە ئەوان زۆر بچووکن، کاتێك لەگەڵ بەر بەرگەهەوای زەوی دەکەوێت دەسووتێن و بەشێوەی شیهاب دەردەکەون، کە پێشتر پێیان وابووە ئەوانە پارێزەری زەوین و ڕاوەدووی جنۆکەکان دەکەن، هەندێك لەو نەیزەکانە لەدوای سووتانیان پاشماوەکانیان دەگەنە سەر زەوی، بەڵام هیچ مەترسییەکی ئەوتۆ دروستناکەن.

مەترسی ڕاستەقینە کە ڕووبەڕووی زەوی دەبنەوە لەلایەن نەیزەکە قەبارە گەورەکانەوەیە، یەکەمین نەیزەك لەساڵی 1801دا دۆزرایەوەو ناوی لێنرا Ceres ئەمرۆش تائێستا ئاماری 200 هەزار نەیزەك کراوە کە چەقەکانیان زیاتر لە100 مەتر دەبن، لەنێوانیاندا نزیکەی 1000 هەزار نەیزەك هەن کە نیوەتیرەکەیان دەگاتە چەند کیلۆمەترێك و دەشتوانن کارەساتێکی جیهانیی بخولقێنن، خۆپێداکێشانی ئەو نەیزەکانە بەزەویدا هۆکاربوون بۆ لەناوچوونی دەیناسۆرەکان پێش 65 ملیۆن ساڵ لەمەوبەر، هەروەها لەناوچونی 85٪ی بوونەوەرەکانی دەریا هۆکارەکەی کەوتنە خوارەوەی ئەو نەیزەکانە بووە.

لەوکاتەوەی یەکەم کارەساتی جیهانی ڕوویداوە ژیان لەسەر ڕووی زەمین گەشەی کردوەو بەرەوپێشەوەچووەو لەچاوەڕوانی کارەساتێکی دیکەی لەو جۆرەدایە، هەرچەندە سەرکەوتنەکانی مرۆڤ چانسێك دەدات بەزەوی بۆئەوەی لەو کارەساتە خۆی ڕزگاربکات، یەکەم هەنگاو کە لەوبارەیەوە نرابێت لەلایەن ئاژانسی ناساوە بوو کاتێك نەخشەی ئەو نەیزەکانەی کێشا کە مەترسییەکی چاوەڕوانکراویان هەیە بۆ داهاتووی سەر ڕووی زەوی، لەنەوەدەکانی سەدەی پێشوودا ناسا ناوەندێکی بەناوی Spaceguars Survey Program پێکهێنا کە ئەرکی بریتیبوو لەکێشانی وێنەی دووریی نەیزەکەکان کە نیوەتیرەکانیان لەکیلۆمەترێك زیاترە، ئێستا ئاژانسی ناسا بەو قەبارانە زانیاری لەسەر 700 نەیزەك هەیە، هەروەها زانیاری لەسەر 4 هەزار نەیزەك هەیە کە قەبارەکانیان بچووکە، پێش کۆتاییهاتنی ساڵی 2020یش زانا گەردووناسەکان هیوادارن کە وێنەی دووری 90٪ی نەیزەکە خاوەن نیوەتیرە گەورەکان بکێشن کە لە140 مەتر گەورەترن.

هەنگاوی دووەم ئامادەکردنی ڕاپۆرتێکە لەبارەی ئەوەی کاتێك نەیزەکێك لەزەوی نزیك دەبێتەوەو مەترسیی دروست دەکات چۆن ڕووبەڕووی ئەو نەیزەکە ببنەوە؟

لەفیلمەکانی هۆلیوددا دەبینین کە پێشنیازی ئەوەدەکەن کە گوایە بۆمبێکی ئەتۆمیی بەو نەیزەکانەدا بتەقێننەوە کە دەبنە مایەی مەترسیی بۆسەرزەوی، لەواقیعی زانستیدا زانایان پێیانوایە کە هەڵدانی مووشەکێکی گەورەو قورس بۆشایی ئاسمان و لەنزیك نەیزەکەکەوە چارەسەرێکی تەواوەتی ئەو حاڵەتە دەکات، هەروەها پارێزگاری لەدوورییەکی دیاریکراودەکات لەتەنیشت نەیزەکەوە، هێزی ڕاکێشانی ئەو مووشەکە بەسە بۆئەوەی کاریگەریی لەسەر نەیزەکەکە هەبێت بۆئەوەی دووری بخاتەوە لەڕێڕەوی زەوی.

بۆئەوەی ئەو پلانە سەرکەوتووبێت پێویستە ساڵی 2027 ئەو مووشەکە ئاراستەی بۆشایی ئاسمان بکرێت، نرخی ئەو مووشەکەش نزیکەی 300 ملیۆن دۆلار دەبێت، لەڕاستیدا ئەم نرخە 150 ملیۆن دۆلاری کەمترە لەتێچوونی مووشەکێك لەیەك ڕۆژدا کە ئاراستەی بۆشایی ئاسمان دەکرێت، بەڵام کێ تێچوونی ئەوپڕۆژەیە لەئەستۆ دەگرێت؟ کێ لێپرساوێتی پڕۆژەکە دەگرێتە ئەستۆی خۆی؟ هەروەها کێ شکستی پرۆژەکە لەئەستۆ دەگرێت؟

سەرچاوەکانی نوسەر:

Meteor Crater iArizona

Apophis 99942

Apophis colision map

Asteroid

Egyptian demon

Asteroid"s

وەرگێڕانی: ئاری عەلی غەریب

سەرچاوە:

h//:alatif.maktoobblog.com